

SZOLNOKI LAPOK.

TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési arak:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre 4 kor.Negyedévre . . . 2 kor.
Egyes szám ára. 16 fill.

Felelős szerkesztő:

HÁY GEZA.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

Szerkesztőség telefonszáma 52.
Kiadóhivatal telefonszáma 56.

Nyilt-tér sora 1 korona

Községeink neveinek hivatalos megnyuzása.

A helynevek törzskönyvezését elrendelő törvény végrehajtása a m. kir. belügyminiszter 113430/1901. sz. rendeletével meghozta számunkra is a maga gyümölcsét. És bár minden előfeltétel meg volt adva a gyümölcszüret kiváló sikerére: megdöbbenéssel kell konstatálnunk az eredmény hihetetlen silányságát. Nem gyümölcsöt kaptunk, hanem élvezhetlen vaczkort.

Megyénk 53 községének nevei közül több mint felén: 30-on változtattak de e változtatások egytől-egyig a legszerencsétlenebbek és nem felelnek meg sem a történelmi tradícióknak, sem a nyelvérzéknek, sem a helyesírásnak, sem a czélszerűségnek, de még az egyszerű ízlésnek sem. Sőt van közöttük egy, mely a »botrányos« jelzőnél szelidebbel nem is jellemezhető.

Mindenekelőtt mutassuk be ezeket a szörnyesülöttöket mindegyik mellé zárjel közé odatéve a régi becsületes nevet:

Jászárókszállás (Jász-Árókszállás). — Jászdózsa (Jász-Dósa). — Felsőszentgyörgy (Jász-Felső-Szent-György). — Jászfényszaru (Jász-Fényszaru). — Jákóhalma (Jász-Jákóhalma). — Jásztelek (Jász-Mihálytelek). — Pusztamonostor (Puszt-Monostor). — Alsószentgyörgy (Jász-Alsó-Szent-György). — Jászapáti (Jász-Ápáti). — Jászkisér (Jász-Kisér). — Jászladány (Jász-Ladány). — Jászsztandrás (Jász-Szent-András). — Kunmadaras (Kun-Madaras). — Tiszaderzs (Tisza-Derzs). — Szentimre (Tisza-Szent-Imre). — Tiszabó (Tisza-Beó). — Tiszabura (Tisza-Bura). — Tiszapüspöki (Tisza-Püspöki). — Tiszaroff (Tisza-Roff). — Török-szentmiklós (Török-Szent-Miklós). — Kunszentmárton (Kun-Szent-Márton). — Rákóczifalva (Rákóczi). — Tiszaföldvár (Tisza-Földvár). — Tiszainoka (Tisza-Inoka). — Tiszakürt (Tisza-Kürth). — Nagyrév (Tisza-Nagyrév). — Tiszasas (Tisza-Sass). — Tiszaug (Tisza-Ugh). — Tiszavárkony (Tisza-Várkony). — Vezseny (Tisza-Vezseny).

Az ízlés, nyelvérzék és helyesírás tekintetében érvelni sem érdemes. A pusztá elolvasás felkavar minden normális gyomrot, mert nincs az az edzett szervezet, mely egy »Tiszainokát« vagy egy »Tiszaugot« büntetlenül bevehessen, — míg a »Szent« jelzőkkel bíró nevek összeírása még a leglegmatikusabb normalistát is dühbe hozza.

Ezeket csak a magyar tudományos akadémia e czélra kiküldött filologusai: Zolnaigyula és Szinnyei József urak birták meg az ő tüneményes pachidermata gyomrukkal. Jászkisérnél pedig a két jelző összeírása (»jász« és »kis« [lévén az eredeti régi név »Jász-Kis-Ér«])

még úri ember zsebében is kinyitja a peneczilust. Mint mondják, a rövidítési törekvésen kívül, még két másik szempont indította ezeket a jó urakat, a törzskönyvezési bizottságot, erre az erőszakos összeírásra. Az egyik: az egyszerűsítés és olcsítás a táviróforgalomban, a másik: könnyítés a cs. és kir. katonai földrajzi intézet térképrajzolóinak. Nagyon silány mentegődzés. Mindaz, a ki ma a távirót használja, igen jól tudja, hogy sürgönyöknél a helynév összeírható és 15 betűn alól egy szónak számít, de ezen törzskönyvezett összeírások dacára is 12 fillért kell fizetnünk Felsőszentgyörgyért vagy Török-szentmiklósért. Ami pedig a »K. u. K. Militär Geographisches Institut« felfogásának előzékeny megsegítését illeti, az falra hányt borsó, akár összeírunk, akár nem, a német sógorok e legcsöknyösebbjei mindenképen és mindenkor kiváló élvezetet fognak találni e mai »barbár idiománk« kerékbetörésében. Az ő közmondásukkal élve: »Da ist Hopfen und Malz verloren!« A mi orthografiánk nekik sok egyébvel együtt: »Schmarn!«

Különösen gusztusos az »sz«-ek megható rendezvousja Jászsztandrásnál!

Ezért tehát kár volt — a »Schmarn« álláspontjára helyezkedve — csirizelni!

A rövidítési axiómának keresztülvitele egyszerűen nevetséges.

A történelmi Fényszarut kifényesíti magyarosítva egy »y«-nál, Rákóczihoz pedig »falvá«-t ragaszt, akkor midőn történelmi alapon Dévaványát rövidíthette volna »Ványá«-ra, midőn a legnagyobb és legismertebb Madarast — a többinek is lévén jelzője: »Baczká-, Csík-, Mező-« Kunmadaras helyett nevezhette volna egyszerűen »Madaras«-nak, míg az ismeretlen Baranya-, Borsod- és Pozsony-Várkonyokkal szemben egyáltalán szükségtelen volt a történelmileg nagy hírű Várkony mellett a »Tisza« jelzőt meghagyni, mikor Vezsenytől minden legkisebb lelkiismeret furdalás nélkül el tudták venni.

A rövidítés munkájának bámulatos teremtő ereje és tömör dicsőssége azonban csak a szerencsétlen Jász-Mihálytelek kasztrálásából sugárzik ki teljes erővel. Ez az istentelen operáció, mely kivétel nélkül mindenkit felháborít, a tönkresilányító kritikának teljes súlyát kiérdemelte.

Lássuk mindenek előtt a műtő személyzetet. A helynevek törzskönyvezésének országos bizottsága Varga Gyula ministeri tanácsos, a statisztikai osztály főnöke alatt áll, kinek foglalkozása, hogy Szász Károlynak a veje, mint mondják költő, e miatt akadémiai és Kisfaludy-társaságbeli tag, az ancienne-regime tudomá-

nyos czéhrendszerének kiváló produktuma, ki mindenhez ért, amivel hivatal és fizetés jár . . . tehát a statisztikához és a helynevek operálásához is.

T a g o k: minden ministeriumból 1 ember, a honvédelmi-, belügy- és kultusz ministeriumból 2-2 ember. Az országos statisztikai hivatal főnöke, 3 statisztikai fogalmazó, 2 statisztikai tisztviselő (ez utóbbi 5 nem bir szavazattal) Neveket nem említünk, mert ezek csak numerusok, de fontos numerusok, miután minden ülést kellő szubordinációval leülnek és nagy numerus, mert 12 ember. Mindég kész, engedelmes többség.

Az országos levéltár szaktudósai: Dr. Pauler Gyula orsz. levéltárnok, Dr. Illésy János aligazgató és Dr. Komáromy István levéltárnok.

A m. tud. akadémia kiküldött historikussa: Dr. Acsádi Náczi.

A történelmi társulat megbizottja: Nagy Gyula; a földrajzi társulat részéről: Erődi Béla.

A budapesti m. tud. egyetemről felkért történet-tudós: Dr. Ballagi Aladár.

És az akadémia lingvistái: Zolnay Gyula és Szinnyi József, de ezek sem bírnak szavazattal.

Tehát a hivatalos 12 emberrel szemben 7 tudós áll, kik közül többen szörványosan jelennek meg a gyűléseken. Ballagi például eddig csak egyetlen-egyszer vett részt a tanácskozásban. A szürke üres bürokrata sablon mindég többségben van az illetékes képzettség felett. Azt mindég leszavazza valahányszor a «Vorgesetzter» vagy «Höherer» úgy akarja, vagy csak úgy történni engedi is. Mert ez is örök jelenség: a tudatlanság mindég ellenszenvezik a tudással és vezérmotivuma a «csak azért is». Így azután épen nem lehet csudálkozni, ha ez a bizottság minden nagy apparátusa mellett gyümölcs helyett vaczkort termel. Ennyit általánosságban.

A «Tisza» és «Szent» jelzőkkel bíró helységnevek helyesírási abszurduma ezeknek a szánalmas ügyetlenkedése. És ezek még legalább menthetők az Irás szavaival: «nem tudják, hogy mit cselekszenek».

Hanem a jász községnevek perfid megcsönkítésében az értelmi szerző egy historikus. Annak a szécessziós iskolának egyik tagja, mely Marczali vezetése alatt rendszeresen rontja a magyar krónikások hitelét, mely céltudatosan tör a honfoglalás államalkotó súlyának és ebben a magyar faj kizárólagos érdemének lerombolására, kaján rosszakarattal pellengére állít minden kegyeletes történelmi tradíciót, hogy a nagy rombolás és nivellálás segélyével államépítési szerepet csempésszen minden jöttmentségnek, ha tulajdonképen nem is csinált egyebet, mint parazyta ösztöne féktelen kielégítésével folyton rágta életgyökereinket és ezáltal minket fokozottabb vegetációra kényszerítve, edzette ellenállási képességünket.

Dr. Acsádi, a Náczi, az akadémikus historikus buzgólkodott a történelmi tradíciók lenyesegetésében. Mint vesszőparipára felkapott »a széperatikus törekvéseket istápoló jelzők« gyanúsítására és megnyerve az elnök akadémikus szimpatiait, az »emberek« tömegének segélyével sikerült is a többi lelkiismeretes, hazafias történetíró indokolt ellenzését minden egyes esetben letörni. Mi már ezért is különös élvezete volt . . . a Náczinak.

Kiváló pikkje volt a par excellence magyar néptörzsek neveire. Azokat igyekezett lehetőleg minden község neve mellől lefejtetni.

Jellemző, hogy mint Hajdu-Szoboszló és Debreczen neveltje első sorban a »Hajdu« jelzőket pusztította ki.

Így azután neki esett a »Jász«-oknak és habár itt a nagyobb részt megmentette a többi historikus elkeseredett harcza, a két Szent-Györgyöt sikerült amputálnia. Azzal sajnos, senki sem törődött, hogy az »Alsó« és »Felső« jelzők is csak mult századbeli acsádiak tákolmányai és az »Alsó«-nak nevezett eredetileg »Gerla« majd »Berta-Szent-György«, 1710-ben pedig »Ladány-Szent-György«, míg a »Felső« csak 1779-ben fosztatott meg »Gaál-Szent-György« jó becsületes nevével. Itt volt az alkalom az eredeti történelmi magyar nevek restaurálására, benne is volt a hangzatos programban, a megkülömböztethetőség fokozására is kiválóan alkalmasnak ajálkozott a »Berta-Szent-György« és »Gaál-Szent-György«, — de hát nálunk a program: program, Acsádi úr pedig: Acsádi úr.

Nem utolsó dolog az a historiai hamisítás, melyet Jász-Dózával elkövettek, midőn »Jász-Dózsá«-nak elkeresztelték. Jász-Dósa már egy Zsigmond király korabeli 1413-iki okmányban szerepel és alapítását s nevét, Róbert Károly nádorának Debreszeni Dósa mester kunok grófjának köszönheti, de a világon semmi köze sincs makfalvi Dózsá Györgyhöz a kurucz királyhoz, kivel most Acsádi polgárilag összekönyvezi.

Most jön azután a java.

Midőn Jász-Mihálytelek jött szóba Acsádi úr felpattant, hogy erről is le kell hóhérelni a »Jász« jelzőt. Midőn azután figyelmeztette a statisztika, hogy három Mihálytelek van, a többi kettő nem visel melléknevet, egynek még így is adni kell, akkor nagyot és merészet gondolt és javasolta a »Jásztelek« elnevezést. Kétségtelenül indokolt is. Nem ismerjük ugyan érvelését, de el tudjuk képzelni. Ilyen forma és értékű lehetett: »Eddig csak mindég elkereszteltünk. Már pedig ma a felekezetek egyenjogosultságának fényes korszakát éljük, illik tehát és méltányos, hogy annyi keresztelés mellett egyszer már . . . környülmétéljük!« Ez a kapitális idea a többség tetszésében részesült.

Még tetszetősebbé tette a historikusok küzdelme, de közömbös volt az »emberek« előtt, ilyen iránt érzékük sincs, hogy alapítása, a XVI. század vége óta a mai napig szakadatlanul ezt a nevet viselte, hogy egyebek közt így fordul elő Hunyadi kormányzó Csabán 1449. július 28-án és Báthori István nádor Budán 1484. július 15-én kiadott oklevelében. Hogy Füleken 1644. január 27-én convocatus bíróság által felvett tanuvallomások egyike azt az ősi hagyományt is megőrizte, mely szerint egy Mihály nevű jász alapította, hogy czímerében is Szent-Mihály arkanygyalt örökíti stb. Ez mind semmi előttük, bármennyire figyelmeztették a tradícióra, a történelmi multa a jelenvolt történettudósok. Minden kegyelet: subiczki! volt a jelző. (Lehet hogy szalonképesebb frázist használtak, teszem: Fernolendt-féle fénymáz, Gúzi-kenőcs, vagy egyéb ilyes valamit.) Már hogy engedtek volna? midőn a lélekemelő alkalom ismét kínálkozott: a nem tu-

dás győzedelmeskedett a tudás, a szecsessió frivolitás a kegyelet felett.

Igy azután megsemmisült egy ötszázéves történelmi magyar név és helyébe oda terpeszkedett a vigéc: »Jásztelek!«

Mint halljuk, a legközelebbi megyei közgyűlésen elkecseregett akciót indítanak ez ellen az istelenség ellen. De — fájdalom — nem jósolhatunk kedvező jövőt ennek a hazafias mozgalomnak. A k. u. k. Militár Geographisches Institut siet térképezni. E miatt nem szabad most már semmiféle schmarnt sem reparálni. Befehl ist Befehl! A »Jásztelek« — ha török, ha szakad — bele lesz most már rajzolva katonák mappájába. Punctum.

Gondoskodjunk az intelligens betegekről.

A modern társadalmi problémák között alig van egy is, mely annyira el volna hanyagolva, mint a szegény intelligencia betegek gyógyítása, különösen oly betegségekből, melyek operatio beavatkozást kívánnak, tehát a háznál vagy egyáltalán nem, vagy csak rosszul kezelhetők.

A gazdag ember mindenfelé talál pazar berendezésű szanatóriumokat, a szegénységről az ország minden részében gondoskodnak kórházak, csak az értelmi osztály az, mely ily esetben nem talál menedéket. Vagy kénytelen anyagilag magát agyonterhelve szanatóriumot felkeresni, de ha gyógyulást talál is, oly aránytalan kiadásokba kerülne, melyeket csak évek takarékosága és nélkülözése árán tud csak kiheverni; — vagy közkórházba menekül és testi szenvedését fokozza azzal a kimondhatatlan lelki szenvedéssel, hogy hozzá méltatlan, műveletlen környezetben sinlik és a kórház vezetőségének legjobb akarata mellett sem menekülhet a nép minden rétegéből származó betegtársak durva kiméletlensége elől, mi különösen gyenge, érzékeny kedélyeknél, milyen a betegség által megtámadott emberek között legtöbb, magát a gyógyulást is megakasztja. Vagy az értelmiség szegény betege, mindezeket megfontolva és mindezekről visszariadva, nem megy sehova, elpusztul észrevétlenül, kellő segítség nélkül, otthon. Mi — fájdalom — a leggyakoribb eset.

Kézen fekvő az az ellenvetés, hogy hiszen ott van a veres kereszt egyesület budapesti „Erzsébet-kórháza“, hol napi 4 korona a gyógyítási, ellátási és ápolási díj, ott a klinika, és ott vannak a fővárosi újabb kórházak, melyekben a lehető legolcsóbban lehet külön szobát váltani és így magát elkülvitve kezelteni.

Felületes ellenvetések.

A veres kereszt budapesti szanatóriumában mindenk előtt, igen korlátolt számú a hely és csak előjegyzés, sokszor igen hosszas várakozás után lehet bejutni. Már pedig a legtöbb bajnál órákat is alig lehet várni, nem napokat, heteket. Továbbá a veres kereszt egyesület szanatóriumában csak a második osztályon uralkodik ez az olcsóság, itt pedig 8-8 betegre vannak a kórtermek berendezve, tehát arról az elkülvitésről, mi egy intelligens beteg előtt a legértékesebb, szó sem lehet. És ami a legfontosabb: a másodosztály közönsége olyan társadalmi nivón áll, mely a jobb ruházódást beszámítva, alig haladja meg értelmiségre a közkórházak közönségét, mert a magas arisztokraczia rendszeresen ott gyógyíttatja szobalányait, inasait, kocsisait, lovászait, egy szóval: cselédségét. E szanatóriumban csak az első osztály felel meg az értelmiség igényeinek, de az elviselhetetlenül drága. Egy nagyobb betegség (kisebbségért pedig nem megyünk kórházba) gyógyítása százakba kerül és évekre tönkreteszi a „gyógyult“ anyagi existenciáját.

A klinikák korodái szintén csak igen kevés beteget fogadnak be és tanítási céljainak megfelelőleg csak olyanokat, kiknek betegsége elég érdekesnek mutatkozik a tanulmányozásra. Ezek az intézetek tehát nem tekinthetők közforgalomban lévőnek. Ugyanez áll a nagy kórházaknál is, melyeknél az egynéhány különszobája az óriási szükséglettel szemben számításba sem jöhet.

A sok mindenféle kisebbnél kisebb és diszesebbnél diszesebb magánszanatórium pedig valamennyi lelkiismeret-

tesen gondoskodik arról, hogy betege bele ne haljon abba a betegségbe, melynek gyógyítása miatt felkeresték, abból lehetőleg kigyógyítja, de elképzelhetetlen számláival egyúttal gondoskodik arról is, hogy a „gyógyultan távozó“ szegény intelligens beteg az úton meghaljon . . . éhen. Mert ha nagy operatőrök is az emberi testen ezek a híres szanatóriók, nekik sem sikerül minden, de az bizonyos, hogy a hálójukba került páciens zsebein minden egyes esetben császár metszést végeznek a legfényesebb sikerrel.

A szegény intelligencia, melynél a világon szegényebb és szánandóbb nincs, ha beteg, nem tud hova lenni. Kénytelen szótlanul, panasz nélkül, mert ezt sem engedi meg az úri tempó, kétségbeesetten elpusztulni sok olyan esetben és nyavalyában, melyre úgy a gazdag mint a szegény gyógyulást talál. Ha a férfiaknak egy kicsi, elszánt része túl is tudja magát tenni a restelkedésen, a nő soha. Anyáink, feleségeink, leányaink — pedig éppen manapság a csakis operativ beavatkozással gyógyítható női betegségek pusztítanak legjobban, — menthetlenül pusztulnak oly bajokban, melyekből a nép asszonya közkórházakban, a gazdag úrnő pedig szanatóriumokban könnyen kiépül, elpusztulnak, mert nincs olyan gyógyítási hely, mely a szegény úri osztály igényeinek egyrészt, de másrészt szűk anyagi viszonyainak megfelelni tudna.

Pedig van mód a segítségre. És éppen Szolnok az, mely e nagy humánus mozgalom megindítására első sorban alkalmas. Szolnok van hivatva ezt az áldást hozó reformot megkezdeni. Létesítésére nem is kell egyebet tennie, mint egy meglévő intézményét tovább fejleszteni.

A milleniumi emlékművek között mindenestre egyik legértékesebb alkotás: Jász-Nagykun-Szolnok megye közkórháza.

Arra termett nagyszívű, képzettségű és tapasztalatu szakemberek tervelték, építették, céljaira kiválóan alkalmas helyen, a modern tudomány minden igényének megfelelően. Nem pazaroltak fényezésre, de megyénk páratlan főorvosának ily tekintetben alkat nem tűrő természete felszereltette mindennel, ami a tudomány kívánalmainak teljes kielégítésére szükséges és azóta is egy percre sem lankadó szeretettel, buzgósággal, ernyedetlen éberséggel örökös, hogy alkotása semmi legkisebben sem szenvedjen hiányt. A megnyitás után maga vette vezetését kezébe és mint nagyhirű, kitűnő orvos, kimerítő munkássággal és páratlan bánásmóddal megalapította az új intézmény erkölcsi hitelét. Midőn azután sikerült dr. Papp Gábor személyében egy elsőrangú operatőrt akvirálni, a kórház csodás gyógyításai messze elvitték hírét és a legelőkelőbb pozíciót biztosították számára az ország hasonló intézetei között. Forgalma évről-évre rohamosan gyarapodik. Míg a megnyitás évében 1896-ban 267 beteg mellett 20 műtétet végeztek, addig 1900-ban már 1265 beteg volt és 290 esetben operáltak. A száz ágyra berendezett kórház ma szűk, személyzete elégtelen, a legközelebbi közgyűlés határozta el kibővítését és a személyzet gyarapítását.

A mindennapi szükség az elmebajos osztály nagyobbitását sürgette. Ezt fogják most fejleszteni.

Minket azonban felvetett eszménk keretében nem ez érdekel. E kitűnő kórház egy másik berendezésére koncentrálnunk figyelmünket. A belgyógyászati és sebészeti pavillonokban hat különszoba van módosabb betegek részére, melyek ára gyógyítással és teljes ellátással, ápolással együtt naponta 4 korona, ha két ágy használtatik: személyenként 3 korona. A szobák nagyok, világosak, szellősek, télen kitűnően fűthetők és mint ilyenek (a butorzattól eltekintve) felülmúlják a veres kereszt egyesület első osztályu szobáit. Az operálás és orvosi kezelés kiválóságának dicséretére legyen elég megjegyezni, hogy Dr. Papp Gábor és segédorvosa: Dr. Eördögh Róbert végzik bevált nagy tudással és példátlan lelkiismeretességgel. A kórház élelmezése nincs nyereszkeskedő vállalkozóra bízva, házilag végzik, kitűnő. Az ápolás megfelelő minden kívánalomnak és Dr. Papp most azt a tervet érleli, hogy a kezelés ezt az ágát a veres kereszt egyesület szakszerűen betanított ápolóinak adja át. Az az úri ember, ki oly szerencsés volt ebben a kórházban gyógyulást keresni, mind megtalálta és magasztalással emlékezik vissza, hálásan tapasztalva, hogy minimális olcsósággal szerezte vissza egészségét

Ez a berendezés, illetve ennek a kibővítése képezi a szegényebb sorsu intelligens betegek olcsó kigyógyíthatóságának problémáját.

Ezt kell tovább fejleszteni, mi nemcsak, hogy könnyen keresztülvihető, hanem egyttal az eddig befejezetlen kórház kiépítésével egyértelmű is.

Aki e remek kórházat csak rövid ideig szemléli is, azonnal észreveszi, hogy hiányos. Ha azután megfigyeli, hogy igazgatása, orvosi szobák, irodák, a kezelő- és segédszemélyzet lakásai a betegpavillonokban vannak elhelyezve, ha látja, hogy a közepén a konyha és mosóház most látszólag a főhelyet foglalja el, rájön, hogy hiányzik egy objectum: a felvételi épület. A kórház építése a legszorultabb anyagi viszonyok között történt, költsönvett pénzből emelték, mint a kevés gázzal telített léggömb hajójából, minden tulterhet ki kellett dobni. De Dr. Lenk semmi olyannak elhagyására nem egyezett bele, mi az orvosi kezelését, kifogástalan ellátását a legkisebb mérvben is érintette volna, — így voltak kénytelenek a még körülbelül 80 ezer korona költséget igénylő felvételi épületet egyelőre elhagyni. Ez maig is várja emeltesét.

Ennek sauterrainjében földszintjén ellehet helyezni az összes irodákat, orvosi szobákat, kezelési helyiségeket, lakásokat stb. míg az emeleten igen könnyen berendezhető 14—16 különszoba úri betegek részére és ezzel el lenne vetve a magva egy a kor által sürgősen követelt intézménynek, egy oly szanatoriumnak, hol gyógyulást kereshetne a szegénysorsú úri beteg, ki most helyét nem találva, álszemérme és szegénysége miatt nyomorultan elpusztul.

Ezt a bővítést alánljuk a legmelegebben nemes szívű és minden jónak megalkotására készleges főispánunk figyelmébe.

Szenzációs végtárgyalás.

Jövő hó 5-én veszi kezdetét az esküdtbíróság II-ik ülészaka a szolnoki kir. törvényszéknél, mindjárt az első ügy lekötő érdeklődésünket az országban ismert özv. Szentpéteriné bűnügye jön tárgyalás alá, a melyben a megöltnek nejét 4 felmentő első bírósági ítélet dacára a kir. kuria bűnösnek mondotta ki és életfogytig tartó fegyházra ítélte. Az iránt megkeresett úton 1900. decemberben a sajtó ügy szakirodalmi, mint a napi sajtó élénken tárgyalta ezt a rendkívüli ügyet, megdöbbenésüknek a bíróságok különböző felfogásai felett azonban kifejezést adnak, — tápot adott ehhez a védő Kerekes Géza szolnoki ügyvédnek a lapokban megjelent azon okadatolt véleménye, hogy a kuria tévedésben volt, midőn a vádlottat, mint tettest ítélte el. E tévedését elárulta az ítélet indokolása, mely megdöbbenő felületességgel csoportosította akkép a tényeket, hogy azok a valóságtól teljesen eltérően lettek feltüntetve. Merészség volt ez egy eddig kiskörben ismert ügyvédtől, a hírlapírók alig akartak szavának hitelt adni. Többen lejöttek Szolnokra, sőt kimentek Kunhegyesre és a helyszínére, áttanulmányozták az iratokat, átvizsgálták a helyszínét, tanukat kérdeztek ki. Tapasztalataikat nyilvánosságra hozták s végelhatározása minden egyes szakférfiu és tudósítónak az volt: aligha igaza nincs a védőnek, az ügyet nem lehet abba hagyni s ha Kerekes nem vállalkoznék a tovább vitelre, lefoglaltsága miatt, gyűjtést indítunk s az ekkor begyűlt összegből fedezzük a költségeket. Erre azonban nem volt szükség. A védő csak hamarösszeszedett egy csomó új adatot és beadta a vádlott nevében a perújítást. Ezzel azonban két bíróság is elutasította. A merev eljárás nem csüggesztett el senkit, a küzdelem és kutatás folyt tovább, míg ministeri beavatkozásra új tanúk lettek kihallgatva, a csendőrök, orvos stb. Ezen vallomásból a védő kérte megállapíttatni a tévedéseket s a per újra felvételét elrendeltetni. Szolnokon elutasították, de a budapesti kir. tábla Ráth Zsigmond bíró referálása nyomán helyt adott a védő indítványának s nem kevés csodálkozására az ügy új vizsgálatát ellenzőknek kimondotta, bizony az asszony ártatlannak látszik abban, a miért elítélték, t. i. hogy saját kezével ölte meg az urát. A véres kés, mit a kuria bűnjelül állított fel, dr. Wirtzfeld által történt használat közben lett azzá, az nem bűnjel. Szentpéteriné még tudott beszélni

mikor kihallgatták s így el kell fogadni azon állítást, hogy az a ki reá nehezedve 32 szurást és vágást ejtett rajta, — az csakugyan férfi lehetett és nem felesége, ki kicsiny is, véznább is, mintsem fél nem lehetett volna az álarcz alatt ösmerni. Nem lehetetlen, hogy a nő teljesen ártatlan. — Az újra felvétel tehát el lett rendelve, az asszonyt Mária-Nostráról, hol már 15 hónapot ült magánzárkában, ide szállították. A nagy érdeklődést keltett ügyben sokan jönnek le a fővárosból is. Egyetemi tanárok, hírlapszerkesztők, jogi szakírók. Mi is kötelességszerűleg figyelemmel fogjuk kísérni és olvasóinkat részletesen értesítendjük.

H I R E K.

Előfizetési felhívás!

Tisztelettel felkérjük mindazokat, kik lapunk eddigi számaif megtartották, de az előfizetési összeget még nem küldötték be, azt mielőbb hozzánk juttatni kegyeskedjenek.

Előfizetési díj:

Egész évre	8 korona
1/2 évre	4 korona
1/4 évre	2 korona
Egyes szám ára	16 fill.

Tisztelettel

a «Szolnoki Lapok»
kiadóhivatala.

— **Tankerületi főigazgató** Francis Norbert tankerületi főigazgató e hó 23, 24 és 25-én városunkban időzött. Három napi ittléte alatt hivatalos vizsgálatot tartott az itteni állami főgymnasiumban és úgy a látottak, mint a tapasztaltak felett legnagyobb elismeréssel nyilatkozván teljes megelégedését fejezte ki Fesztory Lajos főgymnasiumi igazgató, valamint egész tanári kar előtt.

— **Áthelyezés.** Tellyesineczky János kir. mérnököt, társadalmunk közkedveltségű tagját a földmívelésügyi minister a budapesti folyammérnöki hivatalhoz helyezte át. Tiszteelői és barátai e hó 26-án este bucsu lakomát rendeztek tiszteletére a nemzeti szállodában.

— **Nach Gross Wardein!** Egy egész expedíció „störri ich“ utazott a napokban a magyar Birminghamot boldogítani. Csupa könnyű véru népség, mely a megszállandó rendelő üzletén kívül vaj mi keveset törődik a ténnyel, kráglival, gépszíjjal, gumibélyegzővel stb. szóval azzal amivel foglalkozik, tehát egyébként a vonaton kártyázik, az utba akadó restaurációkban pedig iszik. Valamelyik délután kiszomjazva érkezett Budapest felől ide vagy egy tucsat. Természetesen kiszálltak és betelepettek az étterembe. Berobogott az aradi vonat is, ők tovább ittak azon meggyőződésben, hogy az ő vonatjuk az ajtó előtt áll. Mikor aztán betelt a mértékük, beszálltak a vonatba és elindultak csakhamar . . . vissza Pest-felé. De a kalapok überzieherek, mustrakufferek megérkeztek pontosan Nagy-Váradra.

— **Szinészet** Szalkay Lajos a miskolczi szintársulat direktora a hónapi nappal kezdi meg előadásainak sorozatát, színre kerül a Svihákok című három felvonásos operett. Kedden Fényes Samu kitűnő történelmi drámája Kurucz Féja Dávid adatik Bakó Lászlónak a nemzeti színház állandó tagjának felléptével. Ezen két bemutató előadás után bérlet számban adatik Pillangó kisasszony operett, valamint Bakos József pálya nyertes vigjátéka „Almafa“. Mint értesülünk már eddig szép számmal jelentkeztek bérlők s tekintettel arra, hogy a társulat elsőrangú, mindent el fog követni a színpártoló közönség, hogy ne csak erkölcsi, hanem anyagi siker is koronázza törekvésüket.

— **Esküdtszéki tárgyalások.** Megemlékeztünk már arról, hogy a május hóban tartandó esküdtszéki tárgyalásoknak oly sok anyaga van, hogy az majdnem két hetet vesz igénybe. A legotóbb történt bűnesetek száma is

oly nagy, hogy a következő esküdszéki tárgyalások halmozata szorgos munkára készítette úgy a vizsgáló bírót, mint a kir. ügyészséget és így a mostani tárgyalásokhoz újlag még három darabot csatoltak. Május 15-én Máté Bálintné kisujszállási lakos gyilkossági kísérletének büntette; 16-án Rác Lajos, Mihály István és Mihály János turkevei lakosoknak szándékos emberölés büntette jön tárgyalás alá. — Bizonyára elmegy a kedvük a vidéki esküdt uraiméknak, ha tudomásukra jön a nagy halmazat, melyet végig kell élvezniök és melyben itéletet kell hozniök.

— **Kereskedelmi társulat közgyűlése.** A szolnoki „Kereskedelmi Társulat” 1902. évi április hó 13-án tartott rendes évi közgyűlésébe napirenden lévén a kereskedelmi társulat tisztikarának és választmányának megválasztása, mely alkalommal egyhangú határozat folytán a következő eredmény hirdettetett ki. A közgyűlés megválasztja a kereskedelmi társulat elnökéül Szenes Adolfot, alelnökül Schlesinger Zsigmondot, titkárnak és ellenőrnek Szontágh Jenőt, jegyzőnek Kenéz Lipót és Volentik Gézát, pénztárnoknak Sebők Nándort, könyvtárnoknak Roóz Jenőt, háznagynak Schwarcz Zsigmondot, választmányi tagoknak pedig a következő társulati tagokat választotta: Adler Ignác, Balogh József, Béla Miklós, Boros Vilmos, Guszmag Antal, Gyárfás Béla, Husz Mór, Kintzler Soma, Kiss Jakab, Klein Ignác, Kubies Gusztáv, Kalmár Miksa, Lengyel Antal, Perényi János, Steiner Kálmán, Spitzer (Balogh) Péter, Tolnai Sándor és Vig Gyula. Miről a megválasztottak jegyzőkönyvi kivonaton értesítettek.

— **Nyári mulatság.** Az szolnoki önkéntes tűzoltó testület folyó év május hó 18-án azaz Pünkösdi vasárnapján a Schefftsik-kert nyári helyiségében saját felszerelésének alapja javára majálist rendez s mivel ezen egylet Szolnok város közönségének igen nagy hasznára van, így előre látható hogy fáradozásaik sikert fog aratni.

— **Tisztújító közgyűlés.** A szolnoki iparos ifjak önképző egylete ma délután 3 órakor a kör helyiségében rendes tisztújító közgyűlést tart, melyre a kör ez uton is meghívja tagjait.

— **Hirdetmény.** Szolnok város helyhatósága közhírré teszi, hogy a szolnoki május havi országos vásár a pünkösdi ünnep miat május hó 19 és 20-án fog megtartatni. Szolnok, 1902. évi ápril. hó 21-én. Kludik Gyula polgármester.

— **Törvénykezés.** A jövő heti törvényszéki tárgyalások sorrendje a következő:

Ártilis 28-án. Vincze István, aradi lakos. Magán okirat hamisítás.

Április 28-án. Molnár Ferencz, szolnoki lakos. Lopás.

„ „ Izsák Sámuel, szolnoki lakos. Lopás.

„ „ Radí István és Kovách Mihály, szolnoki lakosok. Közokirat hamisítás és lopás.

Április 28-án. Molnár Béni és Medgyesi László, szolnoki lakosok. Csalás.

Április 30-án. Szabó Ferencz és társai, szolnoki lakosok. Lopás.

Április 30-án. Tancséka János, jászfényzarui lakos. Lopás.

Április 30-án. Rozsa Émán jászszentandrászi lakos. Súlyos testi sértés.

Április 30-án. Szosznyák István és társa, mezőturi lakosok. Lopás.

Április 30-án. Kenéz Lajos és társai, kisujszállási lakosok. Hatóság elleni erőszak.

Április 30-án. Ifj. Sipos István, mezőturi lakos. Lopás.

„ „ Hegedüs D. Illés, tiszaszajoli lakos. Erőszakos nemi közöszülés.

Május 2-án. Demi Károly és társai. Csalás.

„ „ Mányi J., mezőturi lakos. Magánlak sértés.

„ „ Rác J., jászberényi lakos. Magánlak sértés.

„ „ Rozsa Anna, szolnoki lakos. Lopás.

— **Ingyenes diszmű ajándék.** Aki e czímet elolvassa, akaratlanul is Amerikára, a képtelenségek hazájára gondol. Pedig ezuttal sokkal közelebbről, Budápestről, kél-

szárnyra e hir. A Pesti Napló Magyarországon e legrégibb, pártoktól és klikkektől teljesen független szabadelvű és szókimondó napilapja lepi meg vele karácsonyra olvasóit, ajándékkal adván — teljesen ingyen — a gyönyörű kötésű, remek illusztrációkkal diszitett Zichy Mihály album-ot. E valóban értékes és nagy irodalmi becsesel bíró művet — melynek az Atheneum kiadásában megjelent eredetije 90 koronába kerül — a Pesti Napló új kvart kiadásában karácsonyi ajándékkal megkapja a Pesti Napló minden állandó előfizetője. És megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is, akik egész éven át fél, negyedév vagy havonként, de megszakítás nélkül fizetnek elő a Pesti Napló-ra.

— **Hock János. Bőjti szentbeszédék. 1902.** Az egyházi szóoklat terén mindig eseményszámba megy, mikor Hock János képviselő a fővárosban bőjti szentbeszédét tartja. Állandó nagyközönség látogatja ilyenkor a kőbányai templomot és nagyon sok szenvedő talál ott hitének erősödésében vigasztalást. E beszédék jellemző ereje, hogy a modern kor haladásával számot vetve, a hit és erkölcsi igazságokat a nagyközönség érzés- és gondolatvilágához alkalmazza. A napi élet szükségleteiből meríti tárgyát s nem elvont eszmékkel analizál, hanem következtetéseit a gyakorlati életre alkalmazza. Nincs a társadalomnak sebe, a melyet gyógyítani ne iparkodnék, nincs olyan erkölcsi betegsége, a melyre a szeretet gyöngödségével rá ne mutatna. Nyelvvezete pedig e beszédeknek emelkedett költői lendületű és szívhez szóló, mint olvasmány is rendkívül érdekes, mert egy fegyelmezett, gondolkodó főnek a munkája, a ki eszméivel másokban is komoly gondolatokat ébreszt és minden igazságra törekvő elmét megtermékenyít. Nem száraz unalmas előadás, hanem érdekes és vonzó fejtegetés mindegyik beszéde, a melyet nyíltság és őszinteség jellemez. A keresztény szeretetnek és vallási türelemnek olyan hangjával találkozunk itt, a mely katolikus szószéken legalább is szokatlan és minden hívő lélek valláskülömbőség nélkül gyönyörködhet benne. A könyv külsőalakja is nagyon díszes és izléses. Ára 2 korona 40 fillér. Kapható szerzőnél és minden hazai könyvkereskedőnél.

T Á R C Z A.

A s s z o n y - s z i v.

— Elbeszélés. —

Irtá: TUTSEK ANNA.

Ágnes félrehuzta az ablakfüggönyt és kitekintett a sötétedő utcára.

A csöndes, nyugodalmas kisvárosban ilyenkor ébredt egy kis élénkség. A munkások siettek haza a gyárból, a boltokat csukták be, egy-egy kocsi dübörgött végig a rossz kövezeten.

Ágnes kábultan támasztotta a fejét az ablakfájához s behunyta szemét, mintha sértené az utcai lámpák fénye.

Pedig nem a lármától zúgott a feje, nem a fénytől fájt a feje.

A zsvajjon keresztül csak egyetlen-egy hangot hallott ő, mely elnémult számára örökre, szeme fényben és sötétben csak egyetlenegy arcot látott, mely eltűnt előle örökre, oh mindörökre . . .

Ágnes nem sirt. Már nem voltak könnyei. Mind elsírta őket azelőtt való napokon és éjszakákon át. Most azt a tompa, egyhangú boldogtalanságot érezte, mely az első kitörést követni szokta s mely a maga megkövesült fájdalomával még százszor kínosabb minden heves kitörésnél.

Eleinte kétségbeesett vergődéssel küzdött e fájdalom ellen. Irtózással utasította vissza magától s lehetetlenségnek hitte, hogy ily borzasztó szenvedés létezhessen a világon . . . El akarta hitetni magával, hogy minden csak álom volt s forró, szenvedélyes szíve vonaglott a mély sebtől, melyet annak a keze ütött rajta, kit ezen a földön legjobban szeretett.

Téhetetlen, kínos fájdalomában levetette magát a földre s ott zokogott, mint egy szegény, megvert gyermek és Istenhez imádkozott érzéketlenségért és szívének megkeményítéseért . . . De kiáltását nem hallotta meg sem Isten, sem

ember, csak a kérlelhetetlen magány, mely ős időkől kezdve mindig tanuja volt az ember szenvedésének . . . Neki is ki kellett ürítenie fenéig a keserű kelyhet, mint annyi sok nőnek előtte is, a kinek szintén szíve volt és szeretni tudott . . .

Az első, heves felindulás elmúlt s most Ágnes nyugodtabb volt. De ez nem a lemondás megadása volt, hanem az elhatározás nyugalma, mely megtalálván az egyetlen megoldást, tompa nyugalommal lát cselekvéshez.

Visszavonult az ablaktól, lassan közeledett a szomszéd szoba ajtajához, halkán kinyitotta s betekintett.

Az eltakart lámpa csak halványan világította meg a szobát. A fal mellett az ágyon ott feküdt édes anyja, beteg. Az izgalom, a miatta való bánkódás és harag s a nagy felindulás tették beteggé.

Ágnes nem mert kimenni.

Az ágy mellett ült testvére, fehér hideg, nyugodt arccal s szemrehányó pillantást vetett reá. Ágnes oly megalázva érezte magát e fehér, nyugodt arcz láttára, mely sohasem pirult, vagy halaványodott el férfi tekintete előtt, mely soha meg nem remegett a szerelem hatalma előtt. Ő nyugodt, öntudatos méltósággal haladt át az életen, közömbösen nézve le azokat a csendes örülteket, a kik női büszkeségökről annyira megfélekednek, hogy szenvedni és sirni tudnak egy férfi miatt.

Oh, mint vágyott Ágnes testvére hideg, nyugodt szíve után, a ki nagy leány lett, elmátkásodott és férjhez ment a nélkül, hogy az igazi szerelem gyötrelmeit és szenvedéseit, boldogtalanságát csak egy pillanatra is megismerte volna.

Ő ismerte jól . . .

És mialatt így megismerte, hova lett női büszkesége, hova lett lelkének nyugalma, életének zavartalan összhangja?

Ágnes két kezét arcához szorítja, de köny nem nedvesíti már meg száraz, égő szemét.

Majd gyors elhatározással fölemeli fejét s hátrasimítja homlokáról haját. Aztán meggyújtja lámpáját és íróasztalára teszi.

Szeme véletlenül egy nyitott könyvre téved, melyet valaha réges-régen . . . a tegnap, vagy a tegnapelőtt olvasott. Az asztolati liliumleány bús regéje volt. Mialatt félretolta a könyvet s levélpapírt tett maga elé, száraz, láztól égő ajka lassan suttogta a szép Helén szavait:

— „Ha ily makacs vagy, meg kell hálnod, meg“ . . .

Sokáig írt. Néha-néha megállt írása közben, megtörülte homlokát, mely megnedvesedett s újra meg újra halkán suttogta magában:

— „Ha ily makacs vagy, meg kell hálnod, meg“ . . .

Ágnes ezt írta:

— Valakinek el kell mondanom mindent, mert érzem, így nem vihetem magammal. Anyámat beteggé tettem kétségbeesésem szilaj kitörésével, nővérem nem értene meg soha. Neked mondok hát el mindent, édes jó atyám, kinek természetét, mint mondják, örökölttem, ki belátsz szívembe és megértesz engemet . . . És elviszem ezt a levelet én magam te hozzád édes jó atyám, az égbe, Isten országába. Tegyétek fejem alá mikor elindulok a hosszú útra. Hadd vigyem magammal . . .

Történetem különben nagyon rövid és nagyon mindennapi.

Szerettem Radványi Ernőt és azt hittem, ő is szeret . . . Mikor észrevettem, hogy kettőnk közül csak én vittem bele komolyan egész lelkemet a játékba, már akkor késő volt. Sokkal inkább úr lett fölöttem szerelmem, semhogy le tudtam volna küzdeni; sokkal jobban szerettem őt, semhogy vissza tudtam volna venni a szívemet.

Vétek-e ily nagyon szeretni? . . . Akkor én vétkes vagyok . . .

Tudtam, hogy ez a szerelem lesz végzetem s tudtam, hogy ha eltaszítana magától, utána mennék a világ végére is és oda feküdném meghalni az ajtaja elé . . .

És aztán ez történt.

Jött egy férfi, a ki megismert és feleségül kért. Gazdag volt, előkelő állású, derék uri ember. Semmi ok sem lehetett rá, hogy visszautasítsam.

— Nem megyek hozzá, — feleltem én.

— Hozzá fogsz menni, — mondta anyám.

— Nem megyek hozzá, — feleltem én.

— Miért?

— Mert nem szeretem!

— Majd megszereted, ha felesége leszel!

— Soha! . . . Anyám, én mást szeretek. . .

— Rajongás, képzelődés, ábránd! . . . Ki fogod verni a fejedből. Nem engedem, hogy szerencsédet oktalan hóbortokért eljátszszad. Hozzá fogsz menni.

— Ernő, — mondtam másnap, mikor találkoztam vele, — férjhez akarnak adni. Egy gazdag előkelő úr kért meg.

Egy pillanatig reám nézett, aztán félrefordítva fejét, habozás nélkül szólt:

— Menjen hozzá!

— De én nem szeretem. . .

— Majd megszereti, ha a felesége lesz!

— Boldogtalan leszek. . .

— Nem. Maga hűséges, becsületes, jó leány. Van szíve, van lelke, megszereti, megszokja őt s elégedett lesz vele.

— Ernő, Ernő, az Isten nevére kérem, hogy beszélhet így? . . . Hát elfeledte hogy én mást szeretek. . . hogy én magát szeretem? . . .

Egy perczig hallgatott, aztán komoran, majdnem nyers hangon szólt:

— De én nem vehetem feleségül soha!

— Soha. Ismeri jól helyzetemet. Tudja, hogy nekem adósságaim vannak — hogy anyámat is nekem kell eltartanom. Külföldre akarok menni, hosszú tanulmányútra . . . Én vagy nem házasodom meg, vagy csak gazdag nőt vehetek el. . .

Szívemre szoritottam a kezemet, hogy elesítsam lázas dobogását. Vad, keserű gyűlölet fogott el e rettenetes szavak hallatára. Gyűlöltem őt, gyűlöltem magamat, gyűlöltem az egész világot. . .

Halkan, szinte gépiesen kérdeztem:

— Nem szeret?

— Nem. . .

— Nem is szeretett soha?

— Nem is szerettem soha. . .

— Miért mondta hát akkor?

— Azt hittem, hogy szeretem. . .

Nem kérdeztem többet. Lehajtottam fejemet, csodálkozva azon, hogy még élek s gondolkozni, eszmélni tudok . . .

Sokáig hallgatva álltunk egymással szemközt a néma, csöndes kertben, fejünk fölött a viharfelhős éggel, szívünkben azzal a régi fájdalommal, melyet csak férfi és nő tudnak okozni egymásnak s mely oly régi, mint maga az emberiség.

Aztán Ernő oda lépett hozzám, megfogta a kezemet és mondta:

— Bocsásson meg nekem, Ágnes. Nagyot vétettem maga ellen . . . Feledjen el, ez a legjobb, a mit velem tehet. Menjen férjhez . . . Mi nem fogjuk egymást látni soha! . . .

Element.

És azóta nem is láttam többé.

Keserű gyűlölet, vad harag és dacz fogott el. Meg akartam mutatni, hogy kitéptem nevét szívemből. Bementem a szobába.

— Anyám, — mondtam — legyen meg a kívánságod. Férjhez megyek Bakonyihoz.

Megtartottuk az eljegyzést. De pár hét múlva, mikor ébredezni kezdtem abból a halálos zsibbadságból, a melyben azóta voltam, egyszerre tudatára ébredtem annak, hogy nem lehetek a más felesége soha, mert én még mindig Ernőt szeretem, — talán még jobban, mint valaha. Lehet, hogy mások mosolyognak ezen a romantikus felfogáson, de én olyan komolyan vettem, mint a halált . . .

És hiába volt anyám haragja, sirása, kétségbeesése, hiába minden rábeszélés, visszaküldtem a jegygyűrűt Bakonyinak és csak azt szégyeltem, hogy képes voltam egy pillanatig is viselni az ujjamon olyan embernek gyűrűjét, a kit nem szeretek . . .

Eddig van.

És most, atyám, nyujtsd kezedet és vezérelj engemet. Én nem tehetek másként. Miképen az asztolati liliumleány sem tehetett másképen:

— Ha ily makacs vagy, meg kell halnod, meg . . .

Eddig volt a levél.

Aztán összehajtogatta Ágnes, zsebébe tette, egy könnyű kis kendőt vetett vállára és kilépett a házból. Ment tovább az uton, a melyen már annyian elindultak, hogy találkozzanak a boldogsággal és aztán nem találkoztak mással, csak a halállal . . .

Néhány utcán ment keresztül és odaért abba a virágos kis kertbe, melynek közepén állott egy zsalugáteres ház. Ott lakott Ernő, az édes anyjával.

Ott akart meghalni Ágnes, abban a virágos kis kertben, a rózsák és liliomok között, arczel a ház felé fordulva, a becsukott ablakok felé, a melyek mögött élt az a férfi, a ki szívének királya, Istene volt.

Ott akart álmodni tovább halva is, a hol élve annyit álmodozott, annyit szeretett és annyit szenvedett. És a mint kezét összekulcsolva, lassan lehunyta szemét, a feje lehangyalt a rózsák és liliomok közé, úgy érezte, mintha egy távol morajló tenger jönne mind közelébb-közlelébb, hogy fehér hullámaival átvigye a tulsó partra . . .

— Ez a halál, — gondolta magában és odahajolt a fehér habok fölé.

És a hullámok vitték, ringatták csendesen és ő álmodott tovább. Ugy képzelte, mintha hangokat hallana, zürzavaros, ismeretlen és mégis oly ismerős hangokat, mintha valaki nevét kiáltaná és ő felelni akarna, de nem tudott, mert a fehér hullámok mind tovább és tovább sodorták, ringatták csendesen.

De a tulsó partra nem vitték át mégsem.

Mikor ismét fölnyitotta szemét, egy bodros, fehér fejkötős, tiszta, nyugodt arczot látott maga fölé hajolva s egy hüvös kéz simogatta lábzan égő homlokát. Az Ernő édes anyja volt.

— Jobban vagy-e már, kis leányom, kérdezte szeliden.

Ágnes csak fejével intett: — Jobban. — Még nem tudott szólni.

Olyan különös volt mindez. Az ágya mellett ott ült testvére is, fehér, hideg arczával, fekete gyászruhában. Miért volt gyászban? Mit jelentett mindez? . . . Mi van vele? . . . Vajjon meghalt-e és ez az élet a halál után, vagy pedig él-e és ez a halál az életben? . . .

. Nagyon sokáig tartott, a míg végre meg tudott mindent.

Már mulófélben volt a nyár. Hüvös szél fujt végig a kertben, a nyárfák között s egy-egy sárguló levél halk sóhajással hullott alá.

És a nyárfák alatt ott állottak ismét egymással szemben Ernő és Ágnes. Ugy, miként egy félévvel ezelőtt. Akkor mind a ketten azt hitték, hogy utoljára . . .

Ernő kezében tartott egy levelet s úgy nézett Ágnesre, szinte félve, mint a hogy arra nézünk, a kit esodálunk, de nem értünk meg.

— Ágnes, — szólt halkan. Ebből a levélből tudtam meg mindent. Ne haragudjon, hogy elolvastam . . . Mikor itt találtuk akkor este . . . oh, de borzasztó volt . . . Lássá én sohasem hittem, sohasem képzeltem — Csak akkor éreztem, hogy maga mennyire tud szeretni . . .

Ágnes nem felel semmit. Messze elnéz az Ernő feje felett, tul a hársfákon, tul a kerítésen, talán még a felhőkön is tul s a távolba néző szeme előtt lassan zsugorodott össze, lassan törpült el szívének királya, Istene, egy közönséges, kicsiny, semmi emberré . . .

— Az anyja is meghalt, szegény Ágnes, — folytatja tovább Ernő halkan, szakgatottan. — Most már egyedül áll. De az anyám szeretni fogja. És itt fogunk lakni. A ház kicsiny, meg a kert is. De megférünk. Én nem megyek külföldre. Mindenről lemondok, Ágnes. És élni fogunk egyszerűen, csendesen.

Hangjából kiértett a lemondás. Aztán végigsimitotta kezével homlokát és kérdezte:

— Mikor tartuk meg az esküvőt, Ágnes?

— Soha, — felelt Ágnes szilárdan s most már egyenesen a szeme közé nézett Ernőnek.

Szívének mérhetetlen gazdagságával úgy állott előtte,

hogy szinte egy fejjel nagyobbak látszott annál a férfinál, a kinek szíve az övéhez képest olyan nagyon szegény volt.

Még egyszer végignézte, szinte esodálkozva azon, a mit egykor érzett és a mit most érez: aztán megfordult és csendesen kiment a kertből . . .

HIRDETÉSEK.

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka

Zichy Mihály Album.

A Pesti Napló, a mely eddigelé Madách Ember tragédiáját, Arany balladait Zichy Mihály képeivel, Katona József Bánk bánját, Kisfaludy Sándor Himfy szerelmeit remek albumba foglalva, és legutoljára a Költők Albumát adta olvasóinak karácsonyi ajándékkul, az idén az eddiginél is nagyobb szabásu, diszben, tartalomban nemcsak az eddigi ajándékokat felülmuló, de a könyvpiaczon is ritkaság számba menő diszmvét, a **Zichy Mihály Albumot** szánta olvasóinak karácsonyi ajándékkul. **Zichy Mihály képeinek** válogatott, impozáns albumba foglalt gyűjteményét a Költők Albumánál nagyobb és diszesebb alakban. Zichy Mihály világhírű művészi termelésének legjavát, **legszebb festményeit és rajzait** foglalja magában ez a diszmvé **negyven műlapon**, amelyek mindegyikéhez legkiválóbb esztétikusaink és műbíráloink irnak szövegmagyarázatot. A valóban remek kivitelű műlapoknak egy része gyönyörű színyomásu lesz, olyan, amilyen eddig alig jelent meg magyar diszmvében.

A negyven pompás műlapot, a kíséző szöveget és Zichy Mihály egyéniségének és változatos életpályájának regényes rajzát, valamint Zichy rajza után készült **gazdag bekötési tábla** foglalja-gyönyörű diszben kötetbe.

A Pesti Napló e nagyszabásu diszmvét az Athenaeum állítja ki. A Zichy Mihály Albumot, amelynek ára az Athenaeum eredeti kiadásában 90 korona, a »Pesti Napló« új kvart kiadásában karácsonyi ajándékkul megkapja a Pesti Napló minden állandó előfizetője. És megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is, akik egész éven át fél, negyedév, vagy havonként, de megszakítás nélkül fizetnek elő a Pesti Naplóra.

Spitzer Lajos

férfi- és női divat-áruháza o o o o o o o o

Szolnokon.

Tavaszi idényre

férfi- és gyermek kalapok, legjobb minőségű cipők, harisnyák, sapkák, ruhácskák, fehérneműek, divatos nyakkendők, napernyők, blouzok és minden e szakmába vágó czikkeket

Legnagyobb ❀ ❀

❀ ❀ **választékban**

szereztem be és minden igyekezetem oda irányul, hogy ugy a helybeli, mint a vidéki vevőközönséget jó árukkal és olcsó szolid árakkal kielégithessem.

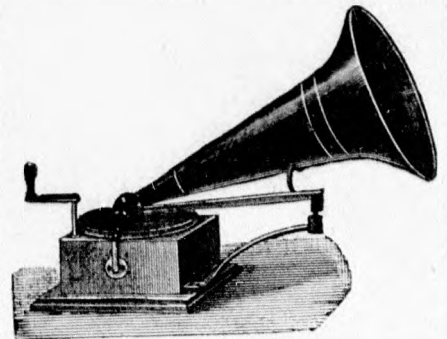
6—10

Kintzler Testvérek

mű-órás és ékszerészek

Üzlet: Gorove-utca. **SZOLNOKON.**

Saját ház.



Ajánlja raktárukat

INGA, FALI, ÉBRESZTŐ ÓRÁK

svájci remontoir, horgony és henger, arany, ezüst, nickel,

férfi és női zseb-órákból.

Javítások és ujonnan elkészítések egy évi jóállás mellett eszközöltetnek.

Arany ékszereik a magy. kir. fémjelző hivatal bélyegével vannak ellátva, u. m.

KARPERECZEK, BROCHOK.

MEDAL, ÉRMEK, GARNITUROK, FÜLBEVALÓK.

Köves-, karika-, brillant- és gyémánt-gyűrűk.

INGGOMBOK és ARANYLANCZOK

gyári áron.

Látszerészeti cikkek minden kivitelben.

13 próbás ezüst tárgyak, asztalszerek, girandok, asztalékek nemcsak legdivatosabb, de legjutányosabb áron nagy választékban találhatók.

Vidéki
megrendelések
pontosan és azonnal
teljesítetnek.

Vésési
munkák helyben
készülnek.

Braun Vilmos

kárpitos

Szolnok, Felső malom-ut 4. szám.

Készítek diványokat 12 frttól feljebb

Garniturákat 50 „ „

Matt teljes hálószoba 110 „ „

Ebédlő berendezés . . 80 „ „

**Fabutorok rajz után a legjutányosabb
árban készíttetnek.**

**Mindenféle kárpitos és díszítő munkák, vala-
mint tapétázások a legjutányosabb árban
számíttatnak**

Tisztelettel

Braun Vilmos

vármegyei és közközházi kárpitos.

4-52

Magyar általános kőszénbánya r.-társulat
képviselője

FODOR IZSÓ

SZOLNOK, SZAPARI-UTCZA 11. SZÁM.

Ajánlja a kitünő minőségű

Tatai brikett szenet

a tapasztalat igazolta, és számos elismerő levelek bizonyítják, hogy.

szántásnál gőzekéhez, eséplésnél locomobilokhoz nincs jobb és jutányosabb fűtő anyag a brikett szénél fűtő erőben eléri a porosz szenet,

szoba fűtésre legkitünőbb,

mert szagtalan, nem piszkít, nem porlik, salak nélkül hamuvá ég, egyforma darabokból áll, nem kell törni.

A Tatai brikett szén szolnoki főelárusító helye: »Mezőgazdasági szövetkezet«. 4-12